

Biblická hodina (BH) pre dospelých, Bratislava, Legionárska 6, štvrtok: 12. 9. 2024, 18.00 h., cyklus: ŽALMY, téma: **ŽALM 34**

„¹ Dávidov. Keď sa Dávid robil pomäteným pred Abímelechom, ktorý ho odohnal, takže odišiel. ² Dobrorečiť budem Hospodinovi v každom čase, nech je chvála o ňom neprestajne v mojich ústach. ³ Nech sa mi chváli duša Hospodinom, nech čujú pokorní a zaradujú sa!

⁴ Zvelebujte so mnou Hospodina a spoločne vyvyšujeme Jeho meno! ⁵ Hľadal som Hospodina a vyslyšal ma i vytrhol ma zo všetkých mojich hrôz. ⁶ Tí, čo na Neho hľadajú, zažiaria, tvár sa im nezapýri. ⁷ Tento úbožiak volal, Hospodin ho počul a pomohol mu zo všetkých jeho súžení. ⁸ Anjel Hospodinov táborí v ôkol tých, čo sa Ho boja, a zachraňuje ich.

⁹ Okúste a spoznajte, že dobrý je Hospodin! Blahoslavený je muž, čo dúfa v Neho! ¹⁰ Bojte sa Hospodina, Jeho svätí, lebo nemajú nedostatku, čo sa Ho boja. ¹¹ Levíčatá biedia a hladujú, ale tí, ktorí Hospodina hľadajú, nemajú nedostatku v ničom dobrom. ¹² Podťte, synovia, a počúvajte ma, Hospodinovej bázni chcem vás vyučovať. ¹³ Kto je ten muž, čo má rád život, ktorý miluje dni a užívať chce dobré veci? ¹⁴ Chráň si jazyk pred zlým a svoje pery od lživých rečí; ¹⁵ odstúp od zlého a rob dobre, hľadaj pokoj a snaž sa oň!

¹⁶ Hospodinove oči upreté sú na spravodlivých a Jeho uši na ich volanie. ¹⁷ Tvár Hospodinova je proti zločincom, aby ich pamiatku vyhladil zo zeme. ¹⁸ Keď spravodliví kričia, Hospodin ich počuje, zo všetkých súžení ich vytrhuje. ¹⁹ Blízky je Hospodin tým, čo sú skrúšeného srdca, a pomáha tým, čo sú ubitého ducha.

²⁰ Mnoho bied má spravodlivý, lež zo všetkých ho vytrhuje Hospodin. ²¹ Ochráni všetky jeho kosti, ani jedna z nich nebude zlámaná. ²² Nešťastie usmrtí bezbožného a pykať budú tí, čo nenávidia spravodlivého. ²³ Hospodin vykúpi dušu svojich sluhov a z tých, čo v Neho dúfajú, nik pykať nebude.“

1. Situácia

Žalm 34. má v našom ev. preklade Biblie nadpis: **Vďaka Bohu za ochranu.** Vo **v. 1.** obsahuje aj situačný údaj: „*keď sa Dávid robil pomäteným pred Abímelechom, ktorý ho odohnal, takže odišiel.*“ V 1. Samuelovej 21, 10 – 16 by sme sa dočítali, že išlo o **gatského** kráľa Achíša. **Abímelech** je titul filištínskych kráľov. Pri 1S 21 ešte zостаňme. **Z Gatu pochádzal Goliáš. Dávid** je na úteku pre Saulom a **prichádza do Goliášovho rodiska.** Dokonca **ozbrojený Goliášovým mečom.** Gat bol mestský štát a služobníci filištínskeho kráľa hneď spoznali Dávida, ktorý viedol proti Filištíncom mnoho bojov. Obávaný bojovník Dávid sa im vydáva do rúk, no oni nejasajú. Z ich skôr slov cítiť obavu.

Ani Dávidovi nie je všetko jedno. Reaguje zvláštnym spôsobom: náš preklad uvádza: *robil sa pomäteným.* Hebrejský originál však používa nepreložiteľnú slovnú hračku ukazujúcu, že **Dávidova pomätenosť** spočívala v tom, že v nepriateľskom prostredí medzi Filištíncami **chválil Hospodina** (oboje od hebr. koreňa h-l-l, z ktorého je aj liturgické zvolanie Hallelú-jáh). **V cudzom prostredí, medzi Filištíncami, kde Hospodina nik neuznáva, Dávid vzdáva chválu Bohu. Také počínanie je v očiach sveta bláznovstvom.** Pripomína to 1. Korinským 4, 10: „**My sme blázni pre Krista**“, či 1. Korinským 1, 18.21b.25.27: „**Slovo o kríži je totiž bláznovstvom tým, čo hynú, ale nám, ktorí dosahujeme spasenie, je mocou Božou ... zalúbilo sa Bohu spasiť veriacich bláznovstvom kázania (o Kristovi) ... Ved' Božie bláznovstvo je múdrejšie**

ako ľudia. ... čo je svetu bláznivé, vyvolil si Boh, aby múdrych zahanbil.“

2. Pozvanie k oslave

Dávidovo počínanie je také neuveriteľné, že sa mu nik neodvážil ublížiť. Vyviazne z rúk nepriateľov. Táto **konkrétna ťažká situácia z Dávidovho života** je pri bohoslužobnom vďakyvzdaní **zovšeobecnená pre podobné zložité chvíle, do ktorých sa dostane niekto z Božích verných. V. 2 - 4:** Dávid nás vyzýva dobrorečiť Bohu - oslavovať Ho, lebo poznal Božiu pomoc vo svojom súžení. Hospodin ho vypočul. **Osobné svedectvo o Božom zachraňujúcom konaní je povzbudením aj pre ďalších:** „⁴Zvelebujte so mnou Hospodina a spoločne vyvyšujeme Jeho meno!

Keď je ťažko, zvyknú sa obrátiť na Boha - modlia sa aj tí, ktorí to bežne nerobia. Nič proti tomu. No menej časté je, čo robí Dávid. Keď Pán Boh vypočul jeho modlitbu (**v. 5**), **nezabudne na Boha, ale chváli Ho a pozýva k oslave Hospodina aj ďalších.** Sľubuje, že neprestane chváliť Hospodina (**v. 2**), aby k tomu povzbudil aj ďalších, ktorí prežívajú ťažkosti.

3. Čím sa chválime?

(V. 2) „... nech je chvála o Ňom (Hospodinovi) neprestajne v mojich ústach.“ Radi sa pochváľime svojim výkonmi, skutkami, úspechmi. **Dávid sa však chváli Hospodinom.** A nabáda k tomu aj ďalších. **Spoločná modlitba a oslava Boha má veľké zasľúbenie:** „Ak sa dvaja z vás dohodnú na niečom na zemi, že budú prosieť o to, dostane sa im toho od

môjho Otca, ktorý je v nebesiach. Lebo kde sa dvaja alebo traja zhromaždili v mojom mene, tam som medzi nimi“ (Mt 18, 19 - 20). Keď „bolo Danielovi v nočnom videní odhalené tajomstvo (výklad kráľovho sna), Daniel velebil Boha nebies takto: Nech je požehnané meno Božie od vekov až naveky, lebo Jemu patrí múdrosť i sila!“ (Dan 2, 19 - 20)

4. Keď nedakujeme, naša duša je podvyživená

Pán Boh nie je závislý na našej vďačnosti, no naše modlitby, dobrorečenie, oslava Hospodina, sú odpoveďou na Božiu prajnosť. **Keď nedakujeme, naša duša je podvyživená** (rabín Harold S. Kushner). **Dobrorečenie** (hebr. *beracha*) zahŕňa veľkú šírku „dobrého hovorenia o Bohu“. Patrí k nemu **úžas nad pozornosťou Darcu a Jeho štedrosťou, uznanie, že sa nám od Neho dostáva nezaslúženej starostlivosti.** V dobrorečení je aj **obdiv, chvála, oslava, vďačnosť, ocenenie Božích činov, ďakovanie i vyznanie jedinečnosti Hospodina. Dobrorečenie nás uvádza do správneho vzťahu k Bohu, k ľuďom, veciam, svetu, práci.**

5. Od seba presmerovať pohľad na Boha

(V. 5 - 11) O svojom súžení Dávid hovorí len krátko. Pripomína, čo ho desilo, no **od seba presmerováva zrak na Hospodina:** „**vyslyšal ma i vytrhol ma zo všetkých mojich hrôz.**“ Vyzýva aj ďalších, k životu v bázni pred Hospodinom. K tomu, aby aj oni upierali pohľad viery na Boha. Ich nádej nebude zahanbená.

Dávi nabáda, **povzbudzuje k ochutnávke Božej dobroty a priazne** – ako k prijímaniu denného pokrmu: „⁹ Okúste a spoznajte, že dobrý je Hospodin! Blahoslavený je muž, čo dúfa v Neho!“ Tieto slová spievala cirkev už v dávnych časoch počas prisluhovania Večere Pánovej. Správne rozpoznala, že **tajomstvo viery, ktoré je skryté v tom, čo sa deje pri Pánovom stole, nie je čosi, na čo sa prizeráme, ale hostina Božej lásky, ktorú sme si máme zažívať tým, že jeme chlieb a pijeme víno z Pánovho stola.** Bezverec, filozof Bertrand Russel, na otázku, čo by povedal Bohu, keby predsa len existoval, odpovedal: „Pane, neposkytli ste nám dostatok dôkazov.“ Boh dôkazy o sebe neposkytuje. Žiada vieru (Žid 11,6a). A my, Jeho cirkev, pozývame k viere, k osobnej skúsenosti s Bohom, s Pánom Ježišom Kristom. Starozmluvne povedané: „Okúste a spoznajte, že dobrý je Hospodin!“ Alebo novozmluvne (slovami Filipa nedôverčivému Natanaelovi): „Pod' a pozri“ („Pod' a presvedč sa“) – J 1, 46. **Božia dobrota sa dá ochutnať ako jedlo.** Bez vlastnej skúsenosti, nemáme vieru schopnú zvestovať Božie skutky a milosrdenstvo.

6. Tí, čo sa boja Hospodina, nemajú nedostatku

Naozaj? Ved' aj veriacim a nedostáva toľko vecí. Niekomu chýba zdravie, inému manžel/ka, deti, ďalšiemu peniaze, atď. Božie zaslúbenie (v. 10) nie je „bianco poukážka“ na to, že budeme mať všetko. Je to Dávidova **skúsenosť s Božou dobrotivosťou: kedykoľvek v núdzi volá k Hospodinovi, dostáva**

odpoveď, hoci niekedy inú, ako si predstavuje. S Bohom nemáme nedostatku! (V. 20)

7. Boh nám sľubuje pomoc, ale čosi aj žiada

(V. 13 - 15) Už jazykom môžeme spôsobiť mnoho zla (Jk 3, 5 - 12, Mt 12, 36). Preto každý počuj: „Chráň si jazyk pred zlým a svoje pery od lživých rečí; odstúp od zlého a rob dobre, hľadaj pokoj a snaž sa oň!“ Nužm nie je to ľahké, ved' zlo má priam magnetickú príťažlivosť. Už len nevypnúť pri počúvaní týchto výziev, chce silu, energiu na premáhanie vlastnej nedotklivosti či vnútorného odporu. Oveľa ľahšie je prepnúť do režimu: To nie je pre mňa, ale pre druhých... **Konať dobro znamená žiť podľa Božieho slova. Snažiť sa o pokoj v biblickom hebrejskom myslení znamená usilovať sa o harmonické vzťahy s Bohom i ľuďmi.** Pán Ježiš blahoslaví, tých ktorí tvoria pokoj (Mt 5, 9), nerozvracajú Boží pokoj tvrdými slovami, vyvolávaním nenávisť a nepriateľstva medzi ľuďmi. Usilovať sa o pokoj chce mnoho sebazaprenia a driny, ktorá v tejto časnosti neskončí.

8. Istota Božej blízkosti a pomoci

(V. 20): „Mnoho bied má spravodlivý, lež zo všetkých ho vytrhuje Hospodin.“ Písmo sv. nesľubuje tým, ktorí berú Boha vážne, že nespoznajú skúšky, ťažkosti a trápenia, ale uisťuje, že Pán Boh nás v nich neponechá samých, bez pomoci. Ani spravodlivý, Bohu verný človek nežije v ideálnych podmienkach. Nie je ušetrený mnohých bied, no vždy smie mať istotu Božej blízkosti a pomoci. Toho, že Boh ho zo súžení

vytrhne. Možno nie hneď, lebo Pán Boh nás skúškami prečisťuje ako ohňom sprobované zlato, aby sme zreli a rástli vo viere, láske a nádeji. Aj keby nás z biedy nevytrhol hneď, určite tak spraví v pravom čase. **(V. 2):** Dávid nás učí vyznávať: „Dobrorečiť budem Hospodinovi **v každom čase**, nech je chvála o ňom neprestajne v mojich ústach.“ **V každom čase** – to je výzva Bohu dobrorečiť, svojimi životmi Ho osláviť, aj keď nás stretne niečo zlé (por. Jób 1, 21, 2, 10). Nie preto, že by sme vyhľadávali utrpenie a tešili sa z neho, ale **navzdory trápeniu neochvejne dúfame v Boha, v Jeho zachraňujúcu moc, v Jeho prítomnosť.** A napokon aj v plnosť Božieho kráľovstva. Nespočetne ráz krajšieho, ako tento časný svet (1Kor. 2, 9).

Keď sa pravidelne hýbeme, používame svoje svaly, nestrácame ich. Získavame pružnosť a silu. **Keď pravidelne dobrorečíme - ďakujeme Bohu za Jeho ochranu a požehnanie, naša duša nebude podvyživená, naše srdce sa obnoví a život pozdvihne.**

9. Čo symbolizujú nezlomené kosti?

(V. 21): „Ochráni všetky jeho kosti, ani jedna z nich nebude zlámaná.“ **V staroveku vládla predstava, že kto mal neporušené kosti, mohol povstať v novej životnej sile.** Zrejme aj s tým súvisí fakt, že Židia zásadne nerušia svoje citoríny, uchovávajú kosti v hroboch po celé generácie. **Zničenie či spálenie kostí sa pokladalo za trest,** nešťastie (por. Ámos 2, 1: „Takto vraví Hospodin: Pre tri priestupky Moábu - ba pre štyri - to neodvrátim,

pretože spálil na vápno kosti edómskeho kráľa.“) Ani kosti Pána Ježiša neboli zlomené (J 19,33.36). Zachovanie kostí je v 34. žalme predzvestou, že Pán **Boh uskutoční svoj zámer so svojimi vernými, aj navzdory pomínutelnosti ľudského pozemského života.**

O konečnej spáse Božích služobníkov uisťuje aj **v. 23:** „Hospodin vykúpi dušu svojich sluhov a z tých, čo v Neho dúfajú.“ To je nádej, ktorú si d Dávidom smieme vo viere privlastniť. Amen.

S použitím: Výklady k SZ III (KNA), G. R. Brinke: Skizzen über die Psalmen, Průvodce životem - Žalmy (IBS), Študijná Biblia (Porta libri) a myšlienok Ludka Rejcherta (Radost pro tvůj den), Václava Vacka, Tomáša Cvejna: **Martin Šefranko, ev. a. v. farár**